

Hur får vi ut var fjärde svensk student på utlandsstudier?

Rapport av Svenskar i Världen och Swedish International Students and Alumni (SISA)

Svenskar i Världen, SVIV, är utlandssvenskarnas röst i Sverige. Vi underlättar för svenskar att bo, arbeta och studera utomlands, men även att flytta hem igen. Vi verkar också för att den internationella kompetensen ska tas tillvara på bästa möjliga sätt. SVIV är även utlandssvenskarnas röst i Sverige genom att bedriva påverkansarbete och vara remissinstans till nytta för de 660 000 svenskar som arbetar, studerar och bor utomlands.

Swedish International Students and Alumni (SISA) förenar utlandsstuderande svenskar. Vi stödjer den utbildningsmässiga och yrkesmässiga utvecklingen för svenskar som utbildat sig eller vill utbilda sig i utlandet. SISA finns här för dig, oavsett om du studerar, har studerat eller vill studera i utlandet. Bli medlem idag – kostnadsfritt – på www.sweisa.se.

Utlandsstudier berikar. Sverige halkar efter.

Utlandsstudier berikar. Både studenten, lärosätet och Sverige tjänar på en students beslut att läsa en del av sin utbildning utomlands. Utbytesstudenten kan se fram emot högre lön.¹ Lärosätet får möjlighet att ta emot fler studenter från andra länder. Och Sverige får ytterligare en person med interkulturell kompetens, utifrånperspektiv och internationella kontakter.

Trots fördelarna studerar förhållandevis få svenskar utomlands. Endast var sjunde student (15 %) som examinerades 2019 hade studerat utomlands inom ramen av sin svenska utbildning.² Våra grannländer lyckas betydligt bättre: i Finland studerar var fjärde student utomlands (24 %) och i Tyskland var tredje (33 %).³ Det är extra nedslående att Sveriges andel utlandsstudenter har varit konstant sedan 2002. Detta trots att EU år 2011 satte upp målet att medlemsstaterna skulle få upp andelen till var femte student (20 %) till år 2020.^{4,5}

Mycket står på spel: Sverige är ett exportberoende land beroende av högutbildad arbetskraft. För att säkra den framtida konkurrenskraften behöver lärosäten, myndigheter och politiken ta ett krafttag för att se till att fler studenter kommer iväg.

Kurvan behöver peka uppåt: EU-samarbeten och EU-resurser skapar goda förutsättningar men ambitionerna måste öka. Enligt Internationaliseringsutredningen, en utredning som presenterades redan 2018, bör en av fyra (25 %) av alla nyexaminerade svenskar ha studerat utomlands år 2025.⁶ Extra satsningar kommer behövas nu när Covid-19 dessutom fått många universitet och studenter att bli mer riskmedvetna.

Den här rapporten kartlägger nuläget för svenska utlandsstudier: vi har sammanställt statistik som visar vilka lärosäten som redan idag skickar iväg många studenter och vilka som drar ner snittet. Den stakar också ut vägen framåt: Vi har intervjuat studenter, universitetsledningspersoner, myndighetsansvariga och intresseorganisationer för att hitta de barriärer som hindrar studenter från att komma iväg och de nycklar som öppnar utlandsdörren.

Resultaten av vår undersökning visar tydligt att den som skyller på svenska studenters ointresse gör det alltför lätt för sig. Om studenter är ointresserade generellt, varför är andelen utlandsstudenter mycket högre på vissa lärosäten? Nej, svaret ligger inte på individnivå: både lärosäten och politiken har istället ett ansvar att riva ner hinder och skapa förutsättningar.

Vi behöver lära av de framgångsrika lärosätena

Det finns mycket att lära från de lärosäten som skickar flest studenter utomlands. Sätt ambitiösa mål: de driver förändring. Inför "mobilitetsfönster" – en termin där utlandsstudier passar in – i alla läroplaner. Utnyttja de universitetsnätverk som finns inom och utanför EU för att kunna erbjuda utlandsterminer som är lätta att söka.

1 CSN, "Utlandsstudier – Vad Händer Sedan?"

2 Universitetskanslersämbetet, "Statistikdatabas: Högskolan i Siffror."

3 SOU 2018:3, "Delbetänkande: En Strategisk Agenda För Internationalisering."

4 Universitets- och Högskolerådet, "Bolognaprocessen – det europeiska området för högre utbildning."

5 SCB, "Internationell Rörlighet För Utbildning Bland Unga i Sverige."

6 SOU 2018:3, "Delbetänkande: En Strategisk Agenda För Internationalisering."

Genomför Internationaliseringsutredningens förslag

*Internationaliseringsutredningens*⁷ del⁸- och slutbetänkande⁹ har utmärkt och finansierade förslag för att stödja alla Sveriges lärosäten i sin internationalisering. Här kan regeringen agera: genomför förslagen! Särskilt vissa utbildningar – som lärarutbildningen och andra professionsutbildningar – behöver ett politiskt stöd för att öka dagens mycket låga andel utlandsstudier.

Lyssna på studenterna

Slutligen finns mycket att lära från studenterna. Det behövs bättre undersökningar som intervjuar studenter och undersöker utlandsstudier som en process: vilken information behövs vid vilket tillfälle, och vilka barriärer upplevs som mest svåröverkomliga?

Svenskar i Världen och SISA arbetar för att internationalisera Sverige

Svenskar i Världen och SISA arbetar för att stärka Sveriges internationalisering. Svenskars rörlighet och cirkulär migration är centralt för att Sverige ska fortsätta vara ett rikt, öppet och konkurrenskraftigt land. En utbytes-termin är för många det första egna steget ut i världen som kan leda till mersmak, internationella karriärer och vidare internationella utbyten. Vi har därför tagit fram den här rapporten för att visa att det finns konkreta steg att ta på myndighetsnivå och politisk nivå för att ge fler svenskar den möjligheten.

Det är dags för lärosätena, myndigheter och politiker att agera. Fler studenter kan och bör studera utomlands. EU:s mål till 2020 är redan missat, men skam den som ger sig. Vi ställer oss bakom Internationaliseringsutredningens högt ställda mål: få iväg var fjärde svenska student år 2025.

⁷ U2017:02, "Internationaliseringsutredningen."

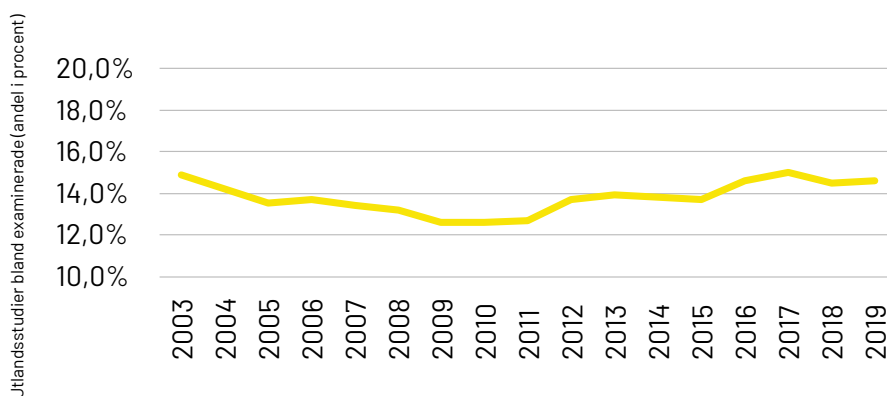
⁸ SOU 2018:3, "Delbetänkande: En Strategisk Agenda För Internationalisering."

⁹ SOU 2018:87, "Slutbetänkande: Ökad Attraktionskraft För Kunskapsnationen Sverige."

Förutsättningar för avfärd: Europeiskt samarbete, 30 miljarder euro, och Internationaliseringsutredningen

Redan 2016 uttryckte Universitets- och Högskolerådet och Teknikföretagen att arbetsmarknaden behöver fler svenskar med utlandserfarenhet.¹⁰ I rapporten *Utlandsstudier: Vad händer sedan?* från 2017 visar CSN att svenska studenter som studerat utomlands kan räkna med strax över en tusenlapp mer i månaden i lön.¹¹ Och regeringen tillsatte samma år en utredning för hur svenska lärosäten kan internationaliseras, med utlandsstudier som en av sina viktigaste beståndsdelar.¹² Trots företagsefterfrågan, positiv löneutveckling och en statlig utredning ligger dock andelen utlandsstuderande konstant över tid. I år är andelen studenter utomlands lika stor som andelen var år 2012.¹³

Figur 1. Andelen utlandsstuderande ökar inte

Utlandsstudier hålls inte primärt tillbaka av regelkrångel: Bolognaprocessen har de senaste tjugo åren gjort det allt lättare att studera i resten av Europa.

Bolognaprocessen skapar ett gemensamt studiesystem i Europa

År 1999 slöts ett avtal i Bologna som skulle komma att förändra svensk utbildningsstruktur i grunden. Bolognaavtalets mål var att inleda en process som över tid skulle skapa ett gemensamt "European Higher Education Area"; en union där utbildningar skulle vara internationellt likvärdiga och lätta att överföra från land till land. Inom ramen för Bolognaprocessen har Sverige bland annat övergått från att ha fyra-åriga utbildningar till tre-åriga kandidater och två-åriga masters, och ändrat vikten på högskolepoäng för att bättre stämma med *European Credit Transfer System* (ECTS-credits). Bolognaprocessen, som idag innefattar 48 länder, har skapat stora möjligheter för studenter att studera utomlands inom Europa genom att göra det lättare för lärosäten att förstå kursutbud på andra skolor, och lättare för studenter att tillgodoräkna sina studier utomlands.¹⁴

10 Svenska Dagbladet, "Fler Svenskar Bör Plugga i Utlandet."

11 CSN, "Utlandsstudier - Vad Händer Sedan?"

12 U2017:02, "Internationaliseringsutredningen."

13 Universitetskanslersämbetet: "Statistikdatabas: Högskolan i Siffror." Se metodsammanfattning längst bak i rapporten för mer information.

14 UHR, "Bolognaprocessen - det europeiska området för högre utbildning."

“År 2020 ska 20% av alla examinerade studenter ha studerat utomlands”

Inom ramen för Bolognaprocessen har det skett ett antal ministermöten där det har satts riktmärken och mål för nästkommande år. År 2011 sattes sex centrala riktmärken för perioden 2011–2020 varav ett är den här rapportens fokus: **mobilitet ska vara ett utmärkande karaktärsdrag i Europeisk högre utbildning.**¹⁵ Kopplat till riktmärket sattes ett mål: 20% av alla studenter examinerade 2020 skulle ha studerat utomlands. Men Sverige har inte ens närmat sig, trots att Erasmusprogrammet ger draghjälp.

Erasmus+ gör det lättare för studenter att studera utomlands inom ramen för sin utbildning

Erasmusprogrammet, ett program för studieutbyten inom Europa, grundades år 1987. Programmet, numera under namnet Erasmus+, har sedan dess vuxit kraftigt i omfattning, och i *EU-kommissionens förslag till EU:s långtidsbudget för åren 2021–2027* föreslås programmet få ofattbara 30 miljarder euro.¹⁶ Programmet söks sällan direkt av studenter, istället är det lärosätena som disponerar pengarna och utformar utbyten inom ramen av deras utbildningsprogram.

År 2014 utvärderade EU-kommissionen hur Erasmus+ påverkat studenter som deltagit i programmet. 80 000 personer – både arbetsgivare och Erasmusalumn – deltog i undersökningen som visade att Erasmusalumn kan se fram emot både ett snabbare hittat första jobb och bättre löneutveckling. Trots dessa fördelar skickar svenska universitet endast ut knappt hälften så många Erasmusstudenter som vi tar emot, och skillnaden på utresande och inresande har ökat över tid.¹⁷ Resurser för utlandsstudier finns men används alltså inte.

Var fjärde student 2025? Internationaliseringsutredningen visar vägen.

För att stärka internationaliseringen av svenska lärosäten tillsatte regeringen år 2017 Internationaliseringsutredningen. Uppdraget bestod bland annat i att föreslå en ny strategi för att öka antalet svenska studenter som studerar utomlands och öka Sveriges attraktivitet som studiedestination. Utredningen föreslog ett mål väl värt att arbeta mot: 2025 ska var fjärde svensk student ha studerat utomlands.

Utredningen gjorde ett gediget arbete och samlade in remissvar från lärosäten, myndigheter, ambassader och civilsamhällesorganisationer (bland andra Svenskar i Världen och SISA) och slutbetänkandet redovisades år 2018. Förslagen är genomtänkta och mångfacetterade: utredningen har tittat på allt från utformningen av studiemedel till myndighetssamverkan, spetsstipendier och uppföljningssystem. Om utredningens förslag genomförs skulle kurvan utlandsstuderande med all säkerhet peka uppåt inom kort.

“2025 ska var fjärde svensk ha studerat utomlands”

¹⁵ SCB, “Internationell Rörlighet För Utbildning Bland Unga i Sverige.”

¹⁶ Europeiska Kommissionen, “EU Budget: Commission Proposes to Double Funding for Erasmus Programme.”

¹⁷ Universitets- och Högskolerådet, “Från Sverige Med Erasmus+.”

Rätt tid för Internationaliseringsutredningen

Tyvärr har Internationaliseringsutredningen samlat damm sedan den presenterades. Men årets händelser skapar goda förutsättningar för nya tag. När USA nu försvårat för nyexaminerade utlänningar att få arbetsvisum¹⁸ och Storbritannien dubblat studieavgiften för EU-medborgare¹⁹ har Sverige chans att bli ett attraktivt alternativ. När världshandeln tar en smäll efter Covid-19 blir internationellt utbildade studenter extra värdefulla för att bygga nya handelsförbindelser. Att inte agera riskerar dessutom att bli dyrt: när universitet och studenter blir mer riskmedvetna efter Covid-19 behövs politisk vilja för att se till att dörrarna fortsätter vara öppna. Regeringen och stödpartierna bör snarast påbörja arbetet med att genomföra utredningens förslag.

”Tyvärr har Internationaliseringsutredningen samlat damm sedan den presenterades”

Lär av de bästa lärosätena

Men redan innan politiken agerar så kan svenska lärosäten gå i bräsch. Vissa lärosäten lyckas redan idag skicka iväg ett stort antal studenter. Nästa kapitel tittar närmare på vilka lärosäten som lyckas bäst och vilka lärosäten som behöver rycka upp sig.

¹⁸ NPR, "Trump Freezes Green Cards, Many Work Visas Until End Of Year."

¹⁹ Euronews, "EU Students Will Be Charged More to Study at UK Universities from 2021."

Svenska lärosäten: Vilka skickar iväg studenter, och vilka håller dem hemma?

År 2019 hade 15% – en av sju – svenska examinerade läst åtminstone en termin utomlands. Men bakom siffran döljer sig stora skillnader mellan olika lärosäten. Vi har därför sammanställt statistik från Universitetskanslers-ämbetet och Statistiska Centralbyrån för att utforska vilka lärosäten som klarar sig bäst.

Vi har fokuserat på de lärosäten som varje år examinerar 500 studenter eller fler.²⁰ För att lättare jämföra lärosäten med liknande förutsättningar delade vi också in lärosätena i tre kategorier: stora lärosäten (fler än 2 500 examinerade per år), mellanstora lärosäten (1500–2 499 examinerade per år) och mindre lärosäten (500–1 499 examinerade per år).

Endast sex lärosäten skickar idag iväg fler än EU-målet, var femte student: Handelshögskolan i Stockholm (46 %), Kungliga Tekniska Högskolan (31 %), Lunds Universitet (28 %), Stiftelsen Högskolan i Jönköping (23 %), Chalmers tekniska högskola (22 %) och Uppsala Universitet (21 %). Tretton lärosäten skickar iväg färre än var tionde student och lyckas därmed inte ens nå upp till halva EU-målet.

Vad ligger bakom den stora skillnaden mellan lärosätena? Studenternas ålder spelar säkert en viss roll: storstäderna tenderar att dra till sig en större andel äldre studenter, som i större utsträckning har barn eller andra åtaganden som håller dem kvar.²¹ Vilka utbildningar som erbjuds på respektive lärosäte spelar också roll: yrkesförberedande program har betydligt svårare att få iväg studenter vilket kan bero på alltför stringenta kurskrav.²² Och slutligen verkar stora lärosäten ha det lättare att få iväg studenter än mindre lärosäten.

Men dessa skillnader i förutsättningar får inte bli *ursäkter* för markanta skillnader i utfall. Inom varje storlekskategori finns vissa skolor som lyckas bättre – Lunds universitet skickar iväg 12 procentenheter fler studenter än Stockholms universitet – och storstadsuniversitetet Kungliga Tekniska Högskolan lyckas skicka iväg nästan dubbelt så många studenter som Göteborgs universitet. Lärosätena måste lära sig av varandra. Det finns duktiga lärosäten i klassen. Vad gör de rätt? I nästa avsnitt besöker vi tre lärosäten för att lära oss mer: Lunds universitet, Kungliga Tekniska Högskolan och Handelshögskolan i Stockholm.

20 Vi exkluderar därmed lärosäten med totalt ca 2100 årliga examinationer, ca 4% av de totala årliga examinationerna. Dessa lärosäten är för det mesta högspecialiserade (exempelvis Försvarshögskolan eller Konstfack). Hela metoden beskrivs längst bak i rapporten.

21 Universitets- och Högskolerådet, "Hinder För Svenska Studenter Mobilitet."

22 SOU 2018:3, "Delbetänkande: En Strategisk Agenda För Internationalisering."

Tabell 1. Många lärosäten har långt kvar till EU-målet

Lärosäte	Andel examinerade studenter 2018/19 som studerat utomlands	Storlek på lärosäte
Handelshögskolan i Stockholm	46%	Mindre
Kungl. Tekniska högskolan	31%	Mellan
Lunds universitet	28%	Stor
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	23%	Mellan
Chalmers tekniska högskola	22%	Mellan
Uppsala universitet	21%	Stor
Linköpings universitet	19%	Stor
Stockholms universitet	16%	Stor
Sveriges lantbruksuniversitet	15%	Mindre
Total andel utlandsstuderande	15%	-
Göteborgs universitet	14%	Stor
Umeå universitet	11%	Stor
Högskolan i Borås	11%	Mindre
Linnéuniversitetet	10%	Stor
Karolinska institutet	10%	Mellan
Södertörns högskola	9%	Mindre
Luleå tekniska universitet	9%	Mindre
Örebro universitet	8%	Mellan
Karlstads universitet	8%	Mellan
Mälardalens högskola	8%	Mindre
Högskolan i Halmstad	7%	Mindre
Malmö universitet	7%	Mellan
Högskolan Dalarna	6%	Mindre
Mittuniversitetet	5%	Mindre
Högskolan i Skövde	4%	Mindre
Högskolan Kristianstad	4%	Mindre
Högskolan Väst	3%	Mindre
Högskolan i Gävle	3%	Mindre

Lunds universitet har höga målsättningar med sin internationalisering

Lunds universitet, Sveriges fjärde största lärosäte med ungefär 40 000 studenter, har flest examinerade studenter som har studerat utomlands i hela Sverige och antalet ökar varje år.²³ Vi pratade med Margareta Nordstrand, sektionschef för Externa relationer vid Lunds universitet, och Christina Grossmann, projektledare för strategiska partnerskap och nätverk vid Lunds universitet, för att lära oss varför universitetet lyckas där andra lärosäten stagnerat.

Mobilitetsfönster skapar utlandsmöjligheter

Införandet av mobilitetsfönster har varit en central del på vissa utbildningar vid Lunds universitet. Mobilitetsfönster innebär att man inom kursplanen strukturerar utbildningen så att det skapas en termin eller ett år där det passar bra och är möjligt att studera utomlands. Genom att exempelvis planera så att en termin helt saknar obligatoriska kurser så har studenterna större flexibilitet när de letar passande kurser och lärosäten utomlands. Vid många svenska lärosäten bestäms dock kursplaner på en decentraliserad nivå, vid respektive fakultet eller institution, vilket innebär att mobilitetsfönstrets varande eller icke varande beror på institutioners prioriteringar.

Margareta Nordstrand och Christina Grossmann berättar:

– Vi jobbar väldigt aktivt med frågan: hur ska alla program vid Lunds universitet ha ett mobilitetsfönster ut mot världen? Våra förutsättningar har nämligen aldrig varit bättre. Universitetsledningen driver på och det finns ett gott samarbete mellan universitetets åtta fakulteter, säger Margareta Nordstrand.

²³ Universitetskanslersämbetet, "Universitet Och Högskolor: Årsrapport 2018."

Koordinering av utlandsstudier på Lunds universitet sker både på central nivå och på fakultets- och institutionsnivå. Christina Grossmann och Margareta Nordstrand uttrycker att samarbetet och kontakten mellan central nivå och fakultetsnivå fungerar bra men att utlandsstudiemognaden varierar mellan fakulteten och programmen. Vissa program har jobbat aktivt med att öka studentmobiliteten de senaste 20 åren, andra har precis börjat.

Lunds universitets övergripande fokus är däremot tydligt: alla studenter ska ha ett fönster ut mot världen, oavsett om det är ett längre eller kortare utbyte, praktik eller om utbytet sker genom virtuell mobilitet (t.ex. online-kurser) för de som inte har möjlighet att resa utomlands. Högt ställda mål driver förändring.

”Alla program på Lunds universitet ska ha ett fönster ut mot världen”

Flera ambitiösa mål för internationalisering

Andelen studenter som tillbringar en del av sin utbildning utomlands vid Lunds universitet ska vara minst 25 procent enligt universitetets *Handlingsplan för internationalisering 2019–2021*.²⁴ Det kvantitativa målet, som är högre än Bolognaprocessens mål, är endast ett av många ambitiösa mål inom ramen för universitetets internationaliseringsarbete. Universitetet vill också främja en ökad mobilitet för kortare utbyten, förbättra möjligheten för studenter som läser fristående kurser eller professionsutbildningar (t.ex. läkar- och lärarprogrammet) att tillbringa en del av utbildningen utomlands, möjliggöra för fler internationella studenter att studera på universitetet och driva på för att flera anställda ska få möjlighet att delta i internationellt arbete.

Studentmobilitet, de anställdas mobilitet och mottagande av internationella studenter hör ihop. Studenter behöver ofta informellt stöd från professorer och andra för att våga åka iväg, och normer skapas i samtal mellan studenter och skolans personal. Det är därför som Lunds universitet arbetar aktivt med mobilitet bland all personal på universitetet.

”Studentmobilitet, de anställdas mobilitet och mottagandet av internationella studenter hör ihop”

Det är också Margareta Nordstrand och Christina Grossmanns medskick till andra lärosäten:

– Börja med ett stort kursutbud på engelska för att kunna ta emot studenter från andra länder. Det måste finnas ett bra paket med både fristående kurser och hela program på engelska för att möjliggöra en balans mellan in- och utresande studenter. Genom att Lunds universitet har många inresande studenter har vi skapat en internationell miljö vilket präglar universitetets internationalisering i stort, och som möjliggör interkulturell kompetens även på hemmaplan, säger Margareta Nordstrand.

²⁴ Lunds universitet, ”Handlingsplan För Internationalisering.”

KTH: Utbyten lägger grunden för internationella partnerskap

Enligt STINT (Stiftelsen för Internationalisering av högre utbildning och forskning) är Kungliga Tekniska Högskolan ett av tre lärosäten som får maxbetyg när det kommer till internationalisering.²⁵ Under de senaste åren har antalet studenter som studerar en del av sin utbildning utomlands ökat drastiskt och idag har ungefär en tredjedel av studenterna med en examen från KTH studerat utomlands.²⁶ Vi satte oss ned med Stefan Östlund, vicerector för globala relationer, och Åsa Carlsson, enhetschef för enheten för internationella relationer, för att lära oss om hur KTH arbetar för att stärka sin internationella profil.

Varje utbyte är ett partnerskap

Idag erbjuder KTH sina studenter omkring 220 olika utbytesuniversitet i 44 länder.²⁷ Tillväxten i antalet program har drivits på från universitetets ledning, som lagt studentutbyten som en central del i en övergripande internationaliseringsstrategi:

– När vi skickar iväg studenter till våra partneruniversitet bygger vi relationer med universiteten. Därför är det viktigt att våra studentutbyten fungerar bra då det skapar starka partnerskap, som i förlängningen kan leda till forskningssamarbeten, gemensamma doktorandprogram, gemensamma masterprogram och personalutbyte, säger Stefan Östlund.

De utländska lärosätena vill gärna ta emot svenska studenter. Därför har KTH också utvecklat en tre-dagars mässa varje år, KTH Global, som har syftet att inspirera KTH-studenter att ta steget att åka på utbytesstudier och där också KTH:s partneruniversitet är inbjudna för att informera om sina respektive universitet. Och utbyten går åt båda håll:

– Vi skulle kunna ta emot 2 000 ytterligare internationella studenter då vi har blivit ett attraktivt lärosäte för studenter att komma till. 2019 åkte 690 studenter på ett utbyte medan vi har tog emot 1 000 utländska utbytesstudenter. För att nå en balans mellan in- och utresande studenter arbetar vi aktivt för att möjliggöra att fler KTH-studenter väljer att åka utomlands som en del av sin utbildning, säger Stefan Östlund.

Åsa Carlsson fortsätter:

– Under de rådande omständigheterna med coronapandemin kommer nästa KTH Global däremot vara helt digital. Läsåret 2019/2020 påverkades starkt av speciella händelser, först protesterna i Hongkong och sedan pandemin som påverkade vårterminen 2020. Pandemin kommer fortsätta att påverka universitetet under höstterminen 2020 och troligen också vårterminen 2021 mycket starkt vad gäller möjligheter till utbytesstudier, säger Åsa Carlsson.

Resurser och ingenjörstänk förenklar processen för studenter

För att studenterna ska kunna ta tillvara på partnerskapen behövs studievägledning. Åsa Carlsson berättar:

– Det är viktigt att skapa en tydlig process för studenterna kring hur de ska gå tillväga för att kunna åka utomlands. På KTH sker koordinering på central nivå och det finns en gemensam process för lärosätets fem olika KTH-skolor. Vid varje skola finns internationella koordinators som träffar studenterna, informerar samt ansvarar mer för den nära nivån kopplat till studenternas utbytesstudier.

²⁵ Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT), "Hur Internationella År Lärosätena i Sverige?"

²⁶ KTH, "Internationalisering För KTH."

²⁷ KTH, "Internationalisering För KTH."

Stefan uttrycker att större universitet kan ha svårare att få till central koordinering: när många fakulteter ska sköta sig själva kan strategiska mål falla mellan stolarna. Men man bör ändå försöka:

– KTH är lagom stort för att centralt koordinera vår strategiska utveckling. Men en del handlar om vilja. Lite skämtsamt sagt, vi är ju ingenjörer: vi tycker om att lösa problem så om vi ser ett problem med ett utbyte eller partnerskap så försöker vi lösa det.

Internationalisering stärker samhället

Som ett sista medskick betonar Stefan Östlund och Åsa Carlsson vikten av internationalisering på samhällsnivå. Stefan Östlund säger:

– Vi pratar väldigt mycket om att det är bra för våra studenter att få internationella erfarenheter och så vidare men det är ju bara en bråkdel av anledningen. Vår internationalisering och våra samarbeten med universitet runt om i världen fångar upp bra personer och gör oss relevanta i tiden. Vi möjliggör för människor att få nya erfarenheter och perspektiv som är viktiga i den globala värld vi lever i. Det är viktigt för Sverige. Om vi bara stannar vid en diskussion där vi konstaterar att utlandsstudier är bra för enskilda studenter tror jag att man glömmer en viktig del av diskussionen. Då vill man inte ta tag i frågan på riktigt.

Åsa Carlsson fortsätter:

– Det är viktigt att frågan om studentmobilitet och internationalisering får ett större utrymme. Vi var exempelvis väldigt aktiva under remissbehandlingarna till Internationaliseringsutredningen men det har inte hänt så mycket sedan dess.

Handelshögskolan i Stockholm: Framgångsreceptet? Skapa ett internationellt campus

Handelshögskolan i Stockholm (eng: Stockholm School of Economics, SSE) är en privatägd högskola med ungefär 1 800 studenter. Högskolan har i många år toppat listan över lärosäten med högst andel studenter som studerar utomlands inom ramen för sin kandidat- eller masterutbildning. Vi pratar med Katarina Hägg, vice rektor för externa och internationella relationer, om högskolans framgångsrecept:

– Vi vill att alla studenter som vill ska kunna studera utomlands. För programmet *International Business* är studier utomlands till och med obligatoriskt och studenterna får därmed en Double Degree – en examen från SSE och en examen från något av våra partneruniversitet, till exempel Georgetown University i USA eller Sciences Po i Paris.

Ett internationellt campus med utresande och inresande

Enligt Katarina Hägg är en hög andel av inresande studenter till SSE lika viktigt som utresande studenter. Under läsåret 2017/18 utgjorde inresande studenter 30 procent av samtliga studenter vid SSE, och det långsiktiga målet är att hälften ska vara inresande.²⁸ Anledningen är enkel: när högskolan är ett attraktivt och spännande lärosäte för internationella studenter blir högskolan bättre. Katarina Hägg säger:

²⁸ Staf Analytics, "Studiedestination Stockholm."

– Duktiga studenter vill befinna sig i en internationell miljö. Genom att skapa ett internationellt campus får studenterna nya perspektiv och influenser som väcker nyfikenhet och som bidrar till att många av våra svenska studenter själva blir intresserade av att åka utomlands. Genom att vi har lyckats skapa en internationell miljö vid vårt campus tror jag att många av våra studenter inte ser utlandsstudier som ett tillägg till utbildningen utan som en självklarhet.

Nätverk kompletterar partnerskap

Katarina Hägg lyfter också vikten av goda samarbeten med partneruniversitet i andra länder, inte bara för att säkerställa studentmobilitet mellan partneruniversitetet utan även för att lära av varandra och främja forskarutbyten med bra universitet runt om i världen. Utöver goda samarbeten med enskilda universitet lyfter hon internationella nätverk då de kan öppna dörrarna till många skolor. Ett av de senaste initiativen som SSE deltar i är European Universities, samarbetskluster bestående av universitet inom EU med målet att stärka den europeiska identiteten och främja europeisk konkurrenskraft.²⁹ SSE deltar också i CEMS-nätverket (the Global Alliance in Management Education) som består av 30 skolor över hela världen.³⁰

Mobilitetsfönster och studievägledning är viktigt

SSE har ett mobilitetsfönster, en termin med valbara kurser där det passar bra att studera utomlands, för alla sina utbildningsprogram. Katarina Hägg lyfter att både studenter och anställda spelar en viktig roll i att sedan förmedla information om utlandsstudier:

– Våra programansvariga och studie- och yrkesvägledare hjälper våra studenter med stöd och råd inför sina utlandsstudier. Utöver detta har studentkåren en viktig roll då de arbetar aktivt med skolans internationalisering och studenterna själva är duktiga ambassadörer för att sprida information samt uppmana andra studenter att åka på ett internationellt utbyte.

Internationaliseringen leder till "Braingain"

Katarina Hägg berättar att de kanske viktigaste anledningarna varför SSE vill fortsätta arbeta aktivt med en ökad studentmobilitet och internationalisering är för att locka de bästa studenterna till universitetet och för att stärka svensk konkurrenskraft:

– De svenska studenter som åker utomlands bidrar till en "braingain" – studenterna kommer tillbaka med värdefull internationell kompetens som bidrar till att stärka den svenska konkurrenskraften. SSE har ett stort nätverk av företag och organisationer som stöttar och hjälper oss och som verkar i en internationell miljö. För att kunna vara relevanta för dem behöver vi skapa en utbildning som verkar i en global och internationell kontext, där studenterna får interkulturell förståelse och ett intresse för världen, både under sina utlandsstudier och "hemma" vid SSE:s campus.

²⁹ European Commission, "European Universities Initiative."

³⁰ The global Alliance in Management education, "CEMS."

Fråga studenterna för att skapa bättre utbytesprogram

Lärosätena vi pratade med har mycket gemensamt: de tar internationalisering på allvar, sätter höga mål och skapar förutsättningar för utlandsstudier med tydliga mobilitetsfönster. Andra lärosäten har mycket att lära sig från dem. Men lärosätena har också mycket att lära från sina egna studenter.

Att söka sig utomlands är en komplicerad process

Att söka sig utomlands är, från studentens perspektiv, en komplicerad process. Att bestämma sig är bara första steget; studenten måste även känna till vilka alternativ som finns, väga fördelar och nackdelar, fundera på finansiering och tidsram, och så vidare. Här behöver lärosätena och myndigheterna göra mer för att fundera på hur processen ska utformas för att underlätta så mycket som möjligt.

De myndigheter som undersöker förutsättningarna för utlandsstudier – däribland Centrala Studiestödsnämnden (CSN) och Universitets- och Högskolerådet – skriver ofta bra rapporter som tyvärr är svaga på just process-tänket. Rapporten *Vägen till Utlandsstudier*³¹, som släpptes i december 2019, är ett typexempel: den använder registerdata för att på ett övertygande sätt visa att vissa demografiska faktorer (som välutbildade föräldrar och svensk bakgrund) ökar sannolikheten för att studenter ska studera utomlands. Den säger dock inget om just *vägen* till utlandsstudier: hur dessa demografiska faktorer påverkar processen, vad studenter faktiskt gör när de ska söka.

Stannar svenskar hemma av sociala skäl?

Vissa rapporter baseras på enkätdata och ger därför en mer studentnära bild. *Hinder för Svenska Studenters Mobilitet*, från 2015,³² utgår från en stor europeisk enkätundersökning. Rapporten visar att svenska studenter är mindre oroad för ekonomiska förutsättningar än andra europeiska studenter, och att de i större utsträckning anger sociala skäl – "vill inte lämna vännerna eller familjen" – för att inte studera utomlands.

³¹ Universitets- och Högskolerådet, "Vägen Till Utlandsstudier."

³² Universitets och Högskolerådet, "Hinder För Svenska Studenters Mobilitet."

Men sociala skäl, ensamt, håller inte studenter hemma: i Finland, där studenter i lika stor utsträckning ser sociala skäl som en barriär, är det ändå nästan tio procentenheter fler studenter som studerar utomlands. Snarare är det en kombination av sociala skäl – utanför lärosätenas kontroll – och processskäl – inom lärosätenas kontroll – som avgör huruvida studenter studerar utomlands.

Resurskrävande att undersöka processen

Att förstå barriärerna till utlandsstudier – att förstå processen – kräver en stor tids- och resursinsats: intervjuer med studenter måste kopplas samman med en kartläggning av lärosätets arbete och organisation. Detta bör göras i samarbete mellan lärosäten och stödjande myndigheter. Men även mindre studier kan ge information.

En pilotstudie: Vad säger studenter på Göteborgs universitet?

Som en del av förarbetet till rapporten intervjuade vi sex studenter på Göteborgs universitet. Resultaten ger en första vink på vad man kan upptäcka när man kompletterar enkäter och register med mer djuplodande undersökningar.

I intervjuerna ställde vi ett antal frågor som alla undersökte studenternas egna upplevelser – från deras första kontakt kring möjligheten att studera utomlands till beslutet att åka. Vi gjorde tre intervjuer med studenter som valt att studera utomlands, och tre intervjuer med studenter som valde att stanna hemma.

Bristande tillgång till information och nätverk

Det första steget inför en utlandsresa är att veta att möjligheten finns. Studenterna beskriver att Göteborgs universitets fakulteter har organiserat informationsträffar, men att dessa framförallt besöks av de som redan är intresserade och därmed inte har en bred träffyta. Mer allmäntillgängliga resurser – som universitets hemsida, Erasmus hemsida, och Universitets- och Högskolerådets hemsida – beskrivs genomgående som svåröverskådliga på egen hand.

Nätverk är också viktigt: de som studerade utomlands beskrev att det var äldre vänner, förebilder och alumner från vissa utbytesprogram som inspirerat dem att studera utomlands. Nätverken gör bilden av utlandsvistelsen tydligare, och ger insikter om hur man till exempel navigerar boendesituationen i en viss stad.

Nätverkens inspirerande, lugnande och informerande roll kan förklara varför en lägre andel studenter från studieovana hem eller utländsk bakgrund studerar utomlands³³: de har möjligtvis inte tillgång till nätverken i lika stor utsträckning.

Ansökningar och tillgodoräknande: Vikten av god studievägledning

Studenterna uttryckte att utlandskoordinatorn – deras huvudsakliga stöd från universitetet – spelade en viktig roll i att hjälpa dem navigera utlandsstudieprocessen. Ansökningsprocessen beskrevs i sin tur ofta som "krånglig men överkomlig". Utlandskoordinatorn upplevdes spela en särskild viktig roll när någonting krävde.

Studenternas upplevelse av utlandskoordinatorn varierade kraftigt, vad gäller tillgänglighet, kunskapsnivå samt förmåga att svara på specifika frågor. Bristen på specifik kunskap ledde till upplevd osäkerhet hos studenterna.

³³ Universitets- och Högskolerådet, "Hinder För Svenska Studenters Mobilitet."

Alla koordinators kan inte sätta sig in i detaljfrågor om hela världen, men man bör från myndighetshåll kunna skapa en struktur för att stödja koordinatorsnas hjälparbete.

Studenterna upplevde också att kurskraven för en utbytestermi kunde vara i striktaste laget. En av studenterna valde att stanna hemma snarare än att åka utomlands då hon upplevde att kurserna som erbjöds på de universitet hon hade att välja på inte matchade hennes intressen. I många fall är det svårt för lärosätena att erbjuda studenterna total flexibilitet i utbytet, då kurserna begränsas av de samarbetsavtal som har slutits mellan lärosätena. Även om lärosätena har svårt att bredda existerande avtal så kan de öka sitt utbud och studenternas flexibilitet genom att ingå fler samarbetsavtal.

Utmaningar finns kring både finansiering och bostad

Enligt Universitets- och Högskolerådets rapport *Hinder För Svenska Studenters Mobilitet*³⁴ är det en relativt låg andel svenska studenter som oroar sig för utlandsstudiers kostnader, jämfört med studenter i andra länder. Bland de vi intervjuade är det en sanning med modifikation. Två av de studenter som studerade utomlands hade stora utgifter i början av termi, men var inte medvetna om att det gick att ansöka hos CSN om att få en klumpsumma snarare än månadsutbetalning. Istället fick de finansiera utgiften ur sin egen – och sina föräldrars – ficka. Man kan tänka sig att en motsvarande brist på information hos en resurssvag individ skulle kunna vara en barriär till utlandsstudier.

Andra, mer indirekta kostnader uppstår också. Flera studenter som inte reste iväg uttryckte oro över att lämna sin bostad då de upplevde att de inte hade tillstånd och möjlighet att hyra ut i andra eller tredje hand. Bättre information och tydligare regelverk för uthyrning vid utlandsstudier skulle kunna minska sådan oro. De lärosäten som har en egen uppsättning bostäder har här en särskild makt och möjlighet att forma bättre regelverk.

Praktik i konflikt med utlandsstudier

En av de intervjuade studenterna ställde tydligt praktik och utlandsstudier mot varandra. Hon uttryckte att hon bara hade en möjlighet att göra det ena eller det andra inom ramen för hennes treåriga utbildning. Då väjde hon att praktiken gav en "fot in på en tuff arbetsmarknad." Här bör universiteten fundera på om det är möjligt att planera utbildningar så att både praktik och utlandsstudier får plats inom ramen för den utbildnings-tid som finns att tillgå.

Lyssna på studenterna!

Vår undersökning baserar sig på ett litet urval studenter men visar tydligt på vikten av fler intervju- och process-baserade undersökningar. Genom att följa enskilda studenters resa kan man ta reda på hur vissa processbrister – till exempel – bristande information om CSN-utbetalningar eller avsaknad av nätverk – interagerar med demografiska faktorer, och utveckla lösningar därefter.

Intervjustudier komplicerar också de enkla svar man kan få från enkätundersökningar. Även om enkäterna säger att finansiering inte är ett problem så kan intervjuer visa att indirekta finansiella avväganden – som kostnaden av att ge upp en studentbostad – ändå skapar barriärer.

För att dra långtgående slutsatser skulle sådana intervjubaserade undersökningar behöva vara betydligt större och ha ett mer representativt urval. De skulle med fördel kunna utföras i samarbete mellan granskande och stödjande myndigheter – som Universitets- och Högskolerådet, CSN och Universitetskanslersämbetet – och berörda lärosäten för att se till att frågorna är välformulerade och relevanta.

³⁴ Universitets- och Högskolerådet, "Hinder För Svenska Studenters Mobilitet."

The background of the page features a globe on the left showing parts of Asia, including Mongolia and Kazakhstan. On the right, there is a map of Europe with several red pushpins marking various countries. The entire scene is set against a light-colored wooden surface.

Vi har inte råd att hålla studenterna hemma.

Varje år skickar Sverige tillbaka tiotals miljoner kronor till EU, pengar som var öronmärkta för att skicka svenska studenter utomlands.³⁵ Men den låga andelen svenska utlandsstuderande kostar mycket mer än så. I slutändan slår en låg andel utlandsstuderande mot handeln, innovationen och tillväxten och utarmar Sveriges konkurrenskraft. Sverige behöver internationellt utbildade studenter och lärosäten med starka internationella samarbeten.

Vi har nycklarna för att låsa upp utlandsstudiedörren. *Internationaliseringsutredningen* tar ett brett grepp. Vi säger: genomför förslagen. Studenterna upplever barriärerna direkt: lyssna till dem. Och de bästa lärosätena får iväg en stor andel av sina studenter utomlands: lär av dem. Alla tre universitet vi intervjuade har ambitiösa målsättningar, en bred syn på internationalisering och har skapat praktiska förutsättningar för utlandsstudier genom central koordinering, vägledning och mobilitetsfönster. Andra lärosäten bör följa efter.

Sverige måste höja ambitionerna. Vi måste se till att var fjärde svensk student pluggar utomlands år 2025.

³⁵ Sveriges Radio, "Tiotals Miljoner För Utlandsstudier Går Årligen i Retur till EU."

Våra rekommendationer

Varje lärosäte bör:

Sätta målet att år 2025 ska 25% av alla examinerade studenter ha studerat utomlands. Här visar Lunds universitet och Handelshögskolan att ambitiösa mål kan driva förändring. Vissa mindre lärosäten kommer ha svårt att nå hela vägen fram. Men även för dessa lärosäten kan målet agera som en ledstjärna. Nuvarande nivåer är ohållbara.

Utveckla samarbeten: fler partnerskap och universitetsnätverk. Samarbeten universitet emellan och universitetsnätverk gör det lättare för högskolorna att validera kursinnehåll och sänker trösklarna för studenter att hitta utbildningar som passar dem.

Driva på för att alla kursplaner på lärosätet ska ha ett mobilitetsfönster. Om utlandsstudier aldrig "passar sig" så kommer studenterna heller inte i väg. Alla utbildningar bör ha en termin där valbara kurser koncentreras.

Investera för att fler inom professionsutbildningar (till exempel blivande lärare och socionomer) får möjlighet att studera och praktisera utomlands. Andelen utlandsstudenter inom professionsämnena är särskilt låga. Då professionsstudenter därmed har få förebilder kan extra vägledning och resurser behöva tillsättas för att de ska upptäcka de möjligheter som finns.

Regeringen och myndigheter bör:

Genomföra Internationaliseringsutredningens förslag och skapa en plattform för att främja internationalisering av svenska lärosäten. Svenska myndigheter och lärosäten behöver ta ett helhetsgrepp för att främja utlandsstudier och inflöde av utländsk kompetens. Internationaliseringsutredningen kartlägger hur ett sådant helhetsgrepp kan tas och har en tydlig plan för finansiering och genomförande.

Ge Universitets- och Högskolerådet ett tydligt utlandsstudiefrämjande uppdrag. Idag har Universitets- och Högskolerådet bara ett resursfördelande uppdrag. Ett utlandsstudiefrämjande uppdrag skulle centralisera kunskap, avlasta högskolorna och skapa en mer jämlik tillgång till utlandsstudier.

Skapa bättre underlag för lärosätenas beslut genom att genomföra mer djuplodande, processorienterade undersökningar. Kvalitén på nuvarande undersökningar är utmärkt, men mäter fel saker. Lärosätena och myndigheterna måste samarbeta för att kartlägga och riva de viktigaste barriärerna till utlandsstudier.

Referenslista

CSN. "Utlandsstudier – Vad Händer Sedan?," November 23, 2017. https://www.csn.se/download/18.34f0a34115fd85739c5fd0/1518006871376/Utlandsstudier_vad%20h%C3%A4nder%20sedan.pdf.

Euronews. "EU Students Will Be Charged More to Study at UK Universities from 2021." *Euronews*, June 24, 2020. <https://www.euronews.com/2020/06/24/brexit-eu-students-will-be-charged-more-to-study-at-uk-universities-from-september-2021>.

European Commission. "European Universities Initiative," September 21, 2018. https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/european-universities-initiative_en.

KTH. "Internationalisering För KTH," June 16, 2020. <https://www.kth.se/om/internationalt/internationalisering-for-kth-1.4142>.

Lunds universitet. "Handlingsplan För Internationalisering Vid Lunds Universitet," October 3, 2019. <https://www.medarbetarwebben.lu.se/sites/medarbetarwebben.lu.se/files/handlingsplan-for-internationalisering-vid-lunds-universitet-2019-2021.pdf>.

NPR. "Trump Freezes Green Cards, Many Work Visas Until End Of Year." *NPR.Org*, June 20, 2020. <https://www.npr.org/2020/06/20/881245867/trump-expected-to-suspend-h-1b-other-visas-until-end-of-year>.

SCB. "Internationell Rörlighet För Utbildning Bland Unga i Sverige," January 2017. https://www.scb.se/contentassets/a352486ef45447939b505e7bfbfbd62/uf0549_2014a01_br_a40br1701.pdf.

SOU 2018:3. "Delbetänkande: En Strategisk Agenda För Internationalisering." Statens Offentliga Utredningar. Utbildningsdepartementet, January 31, 2018. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/01/en-strategisk-agenda-for-internationalisering/>.

SOU 2018:87. "Slutbetänkande: Ökad Attraktionskraft För Kunskapsnationen Sverige," October 2018. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/10/sou-201878/>.

Staf Analytics. "Studiedestination Stockholm: Internationell studentmobilitet i Stockholm 2017-2018," February 2019. <https://www.staforum.se/wp-content/uploads/Internationell-studentmobilitet-2017-2018.pdf>.

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT). "Hur Internationella Är Lärosätena i Sverige? STINT Lanserar Nya Data," May 5, 2020. <https://www.stint.se/2020/05/05/hur-internationella-ar-larosatena-i-sverige-stint-lanserar-nya-data/>.

Svenska Dagbladet. "Fler Svenskar Bör Plugga i Utlandet," June 9, 2016. <https://www.svd.se/fler-svenskar-bor-plugga-i-utlandet>.

Sveriges Radio. "Tiotals Miljoner För Utlandsstudier Går Årligen i Retur till EU." *Sveriges Radio*. Accessed July 14, 2020. <https://sverigesradio.se/artikel/7428333>.

The global Alliance in Management education. "CEMS." Accessed July 14, 2020. <https://www.cems.org/>.

U2017:02. "Internationaliseringsutredningen," February 16, 2017. <http://www.sou.gov.se/internationaliserings-utredningen/>.

Universitets- och Högskolerådet. "Bolognaprocessen – det europeiska området för högre utbildning," May 29, 2019. <https://www.uhr.se/internationella-mojligheter/Bolognaprocessen/>.

——. "Från Sverige Med Erasmus+," October 25, 2018. <https://www.uhr.se/publikationer/publikationsbutiken/fran-sverige-med-erasmus/>.

——. "Hinder För Svenska Studenters Mobilitet," 2015. https://www.uhr.se/globalassets/_uhr.se/publikationer/2015/hinder-for-svenska-studenters-mobilitet.pdf.

Universitetskanslersämbetet. "Beskrivningar Av Statistiken." Universitetskanslersämbetet. Accessed July 14, 2020. <https://www.uka.se/statistik-analys/statistikdatabas-hogskolan-i-siffror/beskrivningar-av-statistiken-i-databasen-hogskolan-i-siffror/nyckeltal.html>.

——. "Statistikdatabas: Högskolan i Siffror." Accessed June 26, 2020. <https://www.uka.se/statistik-analys/statistikdatabas-hogskolan-i-siffror.html>.

——. "Universitet Och Högskolor: Årsrapport 2018." Universitetskanslersämbetet, 2018. <https://www.uka.se/download/18.661e864c1639ebc31e7750/1556787265197/rapport-2018-05-30-arsrapport-2018.pdf>.

Metodsammanfattning

Samtliga data om utlandsstudier är hämtade från Universitetskanslersämbetets statistikdatabas "Högskolan i Siffror" när inte andra källor citeras.³⁶

Grafen "Andelen utlandsstuderande ökar inte" är baserad på nyckeltalet "Utlandsstudier bland examinerade (%)." För att ta fram andelen utlandsstuderande beräknar Universitetskanslersämbetet "antal personer bland samtliga examinerade ett visst läsår som någon gång under läsåret och de fem föregående läsåren studerat utomlands (i utbytesprogram eller som freemovers)."³⁷ Därmed kan vissa studenter räknas som utlandsstuderande trots att de inte har studerat utomlands på universitet i fråga. Denna felräkning kan dock inte leda till att universiteten rapporterar en lägre andel utlandsstuderande, bara en högre andel.

I tabellen "Många lärosäten har långt kvar till EU-målet" så är andelen examinerade studenter 2018/19 som studerat utomlands" hämtat från samma nyckeltal, "Utlandsstudier bland examinerade (%)", grupperat efter lärosäte.

I samma tabell är storlekstabellen baserat på nyckeltalet "Antal utlandsstudier bland examinerade" dividerat med "Utlandsstudier bland examinerade (%)" för att få fram totala andelen examinerade. För att lättare jämföra lärosäten med liknande förutsättningar delade vi in lärosätena i tre kategorier: stora lärosäten (fler än 2 500 examinerade per år), mellanstora lärosäten (1 500–2 499 examinerade per år) och mindre lärosäten (500–1 499 examinerade per år). Tretton lärosäten hamnade i kategorin "mindre", sju lärosäten i kategori "mellan" och sju i kategori "stor". Brytpunkten mellan kategorierna baserar sig inte på en officiell klassificering utan valdes för att göra spannen på kategorierna "mindre" och "mellan" lika stora.

Vi valde att inte inkludera lärosäten med färre än 500 studenter i analysen då deras andel utlandsstuderande påverkas kraftigt av individuella studenter beslut. Kungliga Konsthögskolan, till exempel, examinerade år 2019 fem studenter med utlandsstudier vilket motsvarar 23% av totala antalet examinerade. Om en student valt att stanna hemma hade andelen sjunkit till 19%. På dessa lärosäten får därför personliga variabler större vikt och strukturella variabler mindre vikt. Därmed exkluderade vi 13 lärosäten från vår analys: Beckmans Designhögskola, Blekinge tekniska högskola, Enskilda Högskolan Stockholm, Ersta Sköndal Bräcke högskola, Försvarshögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Röda Korsets Högskola, Sophiahemmet Högskola, Stockholms konstnärliga högskola, och Stockholms Musikpedagogiska Institut.

³⁶ Universitetskanslersämbetet, "Statistikdatabas: Högskolan i Siffror."

³⁷ Universitetskanslersämbetet, "Beskrivningar Av Statistikerna."

Ansvarig utgivare: Cecilia Borglin / Svenskar i Världen
Ansvarig författare: Adrian Stymne
Medförfattare: Hanna Waerland-Fager och John Martinsson
Ansvarig analys: Adrian Stymne
Intervjuer: Hanna Waerland-Fager
Research: John Martinsson

Svenskar i Världen/Swedes Worldwide

Storgatan 19, 114 85 Stockholm
+46 (0)8-661 54 03 | sviv@sviv.se | [@svenskarivarlden](https://www.svenskarivarlden.se) | www.sviv.se

Swedish International Students and Alumni (SISA)

president@sweisa.se | www.sweisa.se